

איש חי
רב פעלים
רודף צדקה וחסד
ה' **משה שניצר**
ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

בית המדרש דחסידי סוכטשוב בני-ברק

כולל דחסידי סוכטשוב

כולל "סנה משה"
ע"ה הר"ח ר' משה יצחק זיסר ז"ל

בית מדרש
למגידי שיעור "דף היומי"

חיים סופר 3 ת.ד. 471 ב"ב טל. 03-5775333

האשה
החשובה רודפת
צדקה וחסד
מרת **ורדה שניצר**
ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

י"ו ע"ב ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א וע"י קרן ברכה ומוטי זיסר

גליון מס' 757

מסכת יומא ט"ז - כ"ב ♦ מעשרות א', ז' - ב', ג'

בס"ד, כ"א כסלו תשע"ד

השבוע בגליון

- ♦ הסכם "יששכר וזבולון" על מצה
- ♦ הקדשת זמן ללימוד תורה לאחרים
- ♦ "מעשר" מהזמן, ללמד תורה לאחרים
- ♦ כיצד יזכו בעבודת תרומת הדשן כשיבוא המשיח?

- ♦ עשיית כלי המקדש, חלק ממצוות בניית בית המקדש?
- ♦ לדאוג לעצמו או לחבירו, בקיום מצוות

- ♦ כיצד השביעו את הכהן הגדול בעשרת ימי תשובה?
- ♦ "אין רוצים לעורר מידת הדין"
- ♦ "האמת שופטן ושולט עליהם"
- ♦ למה לא עשו ארון בבית שני?

דבר העורך

"מי לה' - אלי!!!"

קריאת הנצח שהשמייע המנהיג משה רבינו במדבר סיני, מהדהדת ומתגלגלת ברעם אדיר מדור לדור: "מי לה' - אלי!!!".

משה רבינו ירד מהר סיני ושני לוחות הברית בידו, וירא את העם מחוללים סביב עגל הזהב אשר עשו להם. "ויעמוד משה בשער המחנה ויאמר: מי לה' אלי? ויאספו אליו כל בני לוי", והם מסרו את נפשם על קדושת ה', עשו את אשר ציווה משה וטיהרו את העם מן הטומאה.

שנים חלפו, ושוב נזקקו יהודים מעטים להתגבר נגד רוח העוועים שנשבה בעם, ההתייוונות, ומסרו את נפשם למלחמת קודש. מי לה' אלי.

★ ★ ★

סיפר הגאון רבי שמעון שוואב זצ"ל, רב בקהילת קהל עדת ישורון בארצות הברית, כי בערוב ימיו של רבינו הגאון רבי ישראל מאיר הכהן מראדין זכר צדיק לברכה, הוא נכנס אל ביתו הדל כדי להתברך מפיו.

הרכנתי את ראשי וביקשתי לשמוע ברכה, אך הוא שאל: "הכהן אתה, לוי, או ישראל?". "ישראל", השבתי בפליאה, ולא ירדתי לסוף דעתו.

כיצד השביעו את הכהן הגדול בעשרת ימי תשובה?

בתקופת בית שני פשתה כת הצדוקים שהאמינו בתורה שבכתב בלבד, אך לא בתורה שבעל פה. לפיכך, בערב יום הכיפורים היו זקני בית דין משביעים את הכהן הגדול, כי ינהג בעבודת יום הכיפורים כדן התורה הקדושה, לאור דרשותיהם של חז"ל מפסוקי התורה.

אם צדוקי הוא, מה ימנע ממנו להישבע? שתי שאלות עולות בפני הלומד את הגמרא. האחת, הן אם אכן צדוקי הוא, מה ימנע ממנו להישבע לשקר? וכי תאמר, הן התורה אוסרת במפורש להישבע לשקר? ובכן, כלל יסוד בדיני שבועה קובע, כי הנשבע לבטל את המצווה, אין שבועתו חלה כלל. והואיל והצדוקי סבור, כי יש לקיים את המצווה כדברי הצדוקים, הוא בטוח כי שבועתו אינה תקפה כלל, מפני שהיא נוגדת את דיני התורה... לשם מה השביעוהו, איפוא?!

שבועה בעשרת ימי תשובה: השאלה הנוספת, גם בה דנו אחרונים, היא, הן נפסקה הלכה (רמ"א, שולחן ערוך או"ח סימן תר"ב סעי' א'), כי בעשרת הימים שבין יום הכיפורים "אין נותנין חרם וכן אין משביעים אדם בבית דין עד אחר יום כיפור".

"אין רוצים לעורר מידת הדין": מקור מנהג זה בדברי המהרי"ל (מהרי"ל, מנהגים, עמוד ש"ד): "פעם אחת, בעשרת ימי תשובה, שאלו בבית הכנסת אחר אבידה בחרם [הכריזו שיחרם מי אשר יודע על אודות האבידה ואינו מגלה], ויחר אף מהרי"ל באיש ההוא ואמר, אין שייך לחקור בחרם בימים האלו אשר חיינו תלואים! וגם אם אדם חייב בבית דין שבועה לחבירו, ממתין עד אחר הימים הנוראים להשביעו אז". טעם הדברים, מפני שהשבועה חמורה ביותר ועל שבועת שקר "נפרעים ממנו ומכל העולם כולו" (שבועות לט/א), ואין רוצים לעורר את מידת הדין בימים אלה (ט"ז שם ס"ק א' וביאור הגר"א שם אות ח'). האם אין מנהג זה נסתר ממשנתנו, בה מפורש, כי השביעו את הכהן הגדול בערב יום הכיפורים?

היו שיישבו זאת בכך, שכאשר הנשבע חפץ להשבע, אין מניעה להשביעו (שו"ת בית שער, או"ח סי' רפ"ט ד"ה ואין). ברם, החתם סופר (שו"ת חו"מ סי' ע"ז) אינו מקבל את הדברים, מפני ששבועת שקר מזיקה לכל העולם, ואין זה משנה כלל שהנשבע עצמו אינו מפרך מכך.

רבי עמרם בלום, בעל שו"ת בית שער (שם), טרח ומצא שלשה דרכים ליישוב התמיהה. ראשית, לא נאמר מנהג זה כאשר אין אפשרות לדחות את השבועה. כמו כן, אך ורק בעניינים

לעילוי נשמת

ה' **יעקב מנחם אדורם** ז"ל ב"ר בן-ציון וגיטל פרידמן הי"ד

נלב"ע כ"א בכסלו תשס"ג **תנצב"ה**

הנוצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **אהרן ליסטנברג** ז"ל

ב"ר חיים פנחס ז"ל

נלב"ע כ"ד בכסלו תשס"א

תנצב"ה

הנוצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **גישה סגל** ע"ה

ב"ר מנחם מנדל תלמוד ז"ל
נלב"ע כ"ב בכסלו תש"ן

תנצב"ה

הנוצחה ע"י בנה ידידנו ע"ד
הר"ר **מנחם סגל** ומשפחתו שיחיו

לעילוי נשמת

הילד **עזר יוסף קריאל** ז"ל

ב"ר אפרים שלמה שיבלחט"א
נלב"ע כ"ו בכסלו תשמ"ז

תנצב"ה

הנוצח ע"י ידידנו הר"ר **אפרים קריאל**
וזוג' מרת **שרה** שיחיו - קרית קריניצי

הנוגעים בין אדם לחבירו דוחים את השבועה אחר עשרת ימי תשובה, לא כן בדברים הנוגעים לכלל ישראל, כעבודת יום הכיפורים. זאת, ועוד: יש להבחין בין הנשבע על לשעבר, שאם משקר עונו חמור ביותר, לבין הנשבע על העתיד, שבעתיד יעשה כך וכך, שבשעת השבועה אין כל איסור, רק בשעה שאינו מקיים את דבריו, וענשו חמור פחות.

ברם, יש הסוברים, כי אין כל בסיס לתמיהה זו.

הנה, בתחילת הדברים הזכרנו, כי אחרונים רבים התקשו בתועלת השבעת הכהן הגדול; הן אם צדוקי הוא, לדעתו השבועה אינה חלה כלל, שהרי היא שבועה לבטל את המצווה, ומה מטרתה? תשובות שונות נאמרו על כך באחרונים. החתם סופר (שו"ת אורח סי' קע"ו) מבאר, כי אף את ההלכה ששבועה לבטל את המצווה אינה חלה, למדו חכמים מדרשה... והצדוקים הן אינם מאמינים בדרשות חז"ל, נמצא, שהכהן הצדוקי אנוס לקיים את שבועתו, אף שלמען האמת לא חלה [עיי"ש] שהוכיח כן מלשון הירושלמי, ועיי"ש ביאור נוסף].

ואילו בעל שואל ומשיב (שו"ת תליתאה ח"ב סי' קסט) מבאר, כי מטרת השבועה אינה אלא לשם גילוי דעת, שאין הכהן שלוחם של ישראל אלא אם יעבוד כדרך שקיבלו חז"ל ודרשו מן התורה, ואם אינו עושה כן אינו שלוחם כלל ואינו יכול לעבוד את עבודת יום הכיפורים.

יוצא, איפוא, כי שבועתו אכן לא חלה, ואין ממשנתנו כל תמיהה על המנהג שאין משביעים בעשרת ימי תשובה.

"האמת שופטן ושולט עליהם": ראוי לחתום בדברי החזון איש זצ"ל בסוגייתנו בהתייחסו לשאלת האחרונים, בה פתחנו את המאמר, מדוע השביעו את הכהן הגדול: "ואמנם החוטא אינו בעל דעה, אלא הטעיית יצר. ואף על גב שנחשדו להמשך אחר תאוות ההמראה [-לשון ממרה, כ"זקן ממרה"], מכל מקום לא נחשדו לעבור על השבועה, במה שלא נחשדו עדיין, האמת שופטן ושולט עליהם".

דף כא/ב חמשה דברים שהיו בין מקדש ראשון למקדש שני... ארון וכפורת

למה לא עשו ארון בבית שני?

בשלהי תקופת בית ראשון, נלקח מקדש הקדשים ארון העדות שבו לוחות הברית. קיימת מחלוקת תנאים אם האוייבים נטלוהו לבבל או שנגנז על ידי יאשיהו המלך, כדי שלא יפול בידיהם (ראה תוספתא סוף פ"ב בשקלים, הובא להלן נג/ג, ורמב"ם הל' בית הבחירה פ"ד הל' א'), ובדברי הרמב"ם (שם) מבואר, כי הוכרע שנגנז הארון בידי יאשיהו המלך (ראה שקלים פ"ו הל' א' - וידע ביחוד ששם הארון נגנז). הן כך והן כך, כאשר הוקם בית שני, לא בנו ארון חדש להציבו בקדש הקדשים.

האחרונים דנים בעובדה מתמיהה זו, מדוע לא בנו ארון חדש בבית שני, וטרחו למצוא לה מענה מניח את הדעת.

ובכן, שאלה זו מורכבת משני חלקים. האחד, האם לא היה צורך בארון הברית, והשני, איך אפשר להקים את בית המקדש ללא ארון הברית.

לגבי החלק הראשון התשובה פשוטה בעליל. לא היה צורך בארון הברית, לפי שלוחות הברית נגנזו, ומשכך, לא היה מה להניח בו. אמנם, גם לדעת הסוברים (בבא בתרא יד/א), כי בארון הברית גם הונח ספר תורה, מכל מקום, עיקר תפקידו של הארון היה לשמש כארון ללוחות הברית (ויתכן שמצוות הנחת ספר תורה מתייחסת לספר התורה שנכתב על ידי משה רבינו ע"ה בלבד).

לגבי החלק השני, עלינו להתוודע למחלוקת יסודית בין הראשונים לגבי בניין בית המקדש. **עשיית כלי המקדש, חלק ממצוות בניית בית המקדש?** נחלקו הרמב"ם והראב"ד, אם במצוות בניית בית המקדש כלולים גם כליו, שהם חלק מצורת הבית, או שמא כלי המקדש אינם חלק מבניין הבית, אלא מצווה נפרדת היא, ליצור כל אחד מהם לצורך ייעודו. הרמב"ם (ספר המצוות עשה כ', עיי"ש וברמב"ם הל' בית הבחירה) סובר, כי במאמר הקב"ה (שמות כה/ח) "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", כלולים כלי המקדש. כלומר, מצוות עשיית כלי המקדש, מצווה היא בפני עצמה, שיש לבנותם, מפני שהם חלק מצורת בית המקדש. אמנם, הורתה תורה כי במנורה יש להדליק נרות, ובשולחן הזהב יש להניח לחם הפנים, וכן על זה הדרך, אך בנייתם היא מצווה הנכללת במצוות בניית בית המקדש, ואינה נובעת מן הצורך להשתמש בהם.

ברם, רמב"ן (בהשגותיו על ספר המצוות עמי ל"ג) חולק וסובר, כי מצוות עשיית הכלים אינה חלק ממצוות בניין בית המקדש, לפי "שאינן הכלים חלק מהבית", אלא שתי מצוות נפרדות הנה. לדעתו, מצוות עשיית הכלים אינה אלא לצורך תכלית. וכגון, כל מצוות עשיית המנורה נועדה כדי להדליק בה; שולחן הזהב - כדי להניח עליו את לחם הפנים.

מעתה, לדעת רמב"ן, אין לתמוה כלל מדוע בבית שני לא בנו ארון, שהרי אם לוחות אין - ארון למה. אולם, לדעת הרמב"ם שקיימת מצווה לעשות כלי מקדש, ללא קשר לתכלית לשמה הם משמשים, מתעצמת השאלה, מדוע לא עשו ארון בבית שני [בנוסף לכך יש לדון, אם הוכשר בית המקדש לתפקידו ללא הארון, שאם הכלים חלק מבניין הבית, שמא נחשב כחסרון בבניין הבית, עיין ירושלמי שקלים פ"ד הל' ...

ה"חפץ חיים" זצ"ל הוסיף ואמר: יודע אתה, אני כהן. בעזרת ה' כשיבנה בית המקדש במהרה בימינו, יעלו כל היהודים לירושלים. השמחה תהא רבה. עול הגויים ייפרק מעל צווארנו, כל העם יתאחד על אדמתו, והעיקר - השכינה הקדושה תשוב לשרות בבית המקדש. והיה ביום ההוא, ישעטו הכל אל עבר שערי בית המקדש, שם יעמדו שוערים ויבדקו את כל המבקשים להיכנס. לי יתנו להיכנס, אך לך, יקירי, לא יתנו להיכנס. אתה תשאר בחוץ.

עוד אנשים רבים ייאלצו להשאר מחוץ לשערים, ובלבם תכרסם כמיהה גדולה ונוראה, לשהות בבית המקדש בשוב ה' את שיבת ציון. אך לא. הכהנים ייכנסו, וגם יעבדו את עבודות המקדש, יקריבו קרבנות לבורא עולם, ואתה עם כל הישראלים שאינם כהנים, תישאר בחוץ.

מדוע?!

היודע אתה מה הסיבה לכך?!

ובכן, שורשם של דברים נעוץ בתחילת דרכנו כאומה.

לפני שלשת אלפי שנה, אבות אבותי, בני שבט לוי, הזדרזו מיד לשמע קריאתו של משה רבינו, "מי לה' אלי". אבותיך - לא הצטרפו. מני אז, זכו אבותי במעלת הכהונה.

השומע אתה, בחור?!

מפני מה אני מספר לך כל זאת? לפי שלכל יהודי נקרים רגעים מיוחדים בחייו, בהם הוא שומע קול פנימי המפעם בו ומהדהד בקרבו, "מי לה' אלי!", לבוא ולהצטרף לדבר שבקדושה, לסייע, להשתתף, להיות חלק מדבר קדוש שצריך להתמסר עבורו, להתאמץ, לטרוח. ביום מן הימים, כשקריאה שכזו תצא מתוךך אליך - ידידי הצעיר! חושה - אל תעמוד! אל תשוב על השגיאה ההיא. רוץ מיד לקול הקריאה, ממש את הכוחות המפעעים בך בו ברגע, לקדש את שמו יתברך, למלא את ייעודך עלי אדמות כיציר כפיו של הקב"ה, בן לעם סגולה.

רוץ לקול הקריאה!

★ ★ ★

בימי החנוכה, הדברים מקבלים משנה תוקף. **אין** הדברים מכוונים לכך שעלינו ליטול חרב ורומח, אלא... דף גמרא. **אמר** פעם אחד מגדולי ישראל, כי למות על קידוש ה' - דבר גדול ונורא הוא. אך לא פחות מכך נעלה - לחיות על קידוש ה'.

ד', וראה בהג' על המנחת חינוך מצווה צ"ה הערה ז' [וע"ע מה שהקשה החתם סופר, שו"ת יו"ד סי' רל"ו].

הגאון רבי מאיר שמחה מדוונינסק זצ"ל (משך חכמה פר' תרומה) כותב, כי עיון בפסוקי התורה מגלה, שהתורה הדגישה, כי ארון העדות אינו נחשב "ארון", עד אשר יניחו בו את הלוחות. שהנה, אמרה תורה (שמות כה/כא) "ואל הארון תתן את העדות". כלומר, עשיית ארון אינה מחשיבתו כ"ארון העדות", עד שיונחו בתוכו לוחות הברית. הא למדת, כי לגבי ארון העדות, ישנה הלכה מיוחדת כי אין הארון נחשב "ארון" ללא העדות שבתוכו.

יש המוסיפים על כך, כי לא זו בלבד שאין אפשרות שיהא "ארון" ללא "עדות", אלא שדברי הרמב"ם, כי עשיית הכלים שייכת למצוות בית המקדש, אינה ביחס לארון, שמהותו היא החזקת לוחות הברית.

ואכן, המעיין ברמב"ם (הלכות בית הבחירה פ"א הל' ו') יווכח, שבתארו את סדר בניית המקדש, הרי הוא משמיט לגמרי את הארון: "...ועושיין במקדש שבעה כלים: מזבח לעולה... וכבש... וכיור וכנו... ומזבח לקטורת ומנורה ושולחן" ותו לא! כי, כאמור, אין הארון שייך לבית הבחירה כלל, וצורת המקדש שלמה גם בלעדיו (מעתיקי שמועה ח"ב, עמודים קיב-קיג, בשם הגר"מ סולובייצ'יק. ובאגרות הגר"ד, עמ' קפ"א, באורך).

דף כב/א רצין ועולין בכבש

לדאוג לעצמו או לחבירו, בקיום מצוות

משנתנו מהווה מקור עיקרי לדיון הלכתי מעניין.

מי יסע לתקיעת שופר? פעמים רבות אירע בחיי הדחק והמצוקה של אבותינו בדורות עברו, שיהודים נקלעו למצבים מביכים. שני יהודים מבקשים בכל מאודם לקיים מצווה, אך קיימת אפשרות שאחד מהם בלבד יקיימה, וכגון, שני יהודים המתמודדים על מקום אחד לנסיעה כדי לשמוע תקיעת שופר, מי מהם יסע?

ובכן, מאחר שכל יהודי מצווה לעשות כל שבאפשרותו כדי לקיים את מצוות התורה, על כל אחד מהם לנסות לתפוס מקום זה. והיה אם לא יצלח הדבר בידו, אנוס הוא, שהרי עשה כל שלא ידו.

עריכת הגרלה: והנה, הלומד את משנתנו עשוי להסיק, כי בפניהם עומדת אפשרות נוספת. במשנתנו מבואר, כי את מצוות תרומת הדשן שעל המזבח בקשו כהנים רבים לקיים, ולפיכך "היו רצים ועולים בכבש, כל הקודם את חבירו... זכה". והיה אם שני כהנים רצו יחד והגיעו יחד, מה עושים? פייס. הגרלה. מעתה, לכאורה, רשאים שני היהודים לסכם ביניהם להתמודד באופן 'מכובד' על מקום הנסיעה, על ידי הסכמה הדדית לעריכת הגרלה שתקבע מי יזכה במצווה.

ברם, בעל שו"ת בית יהודה (או"ח סי' נ"ח, הובא ב"שערי תשובה" או"ח סי' תפ"ב) טוען, כי הדעת נוטה שאין זו הנהגה ראוייה, אלא עליהם לנסות את כחם לתפוס את המצווה. שכן, קיים הבדל מהותי בין מצוות תרומת הדשן למצוות תקיעת שופר ודומותיה. מצוות תרומת הדשן אינה מוטלת על כל כהן בפני עצמו, אלא מצווה היא להרים את הדשן במקדש בכל יום, וכמובן, כי כהנים רבים חפצו "לזכות" במצווה. אולם, מצווה כגון תקיעת שופר, מוטלת על האדם עצמו ושומה עליו להתאמץ ולהשתדל לקיימה, ואינו רשאי לוותר עליה באמצעות גורל.

הסכם "יששכר וזבולון" על מצה: ובכל זאת, קיים מקרה מעניין בו הפוסקים כותבים, כי ראוי ונכון לערוך גורל. בעל שערי תשובה (שם) דן על שני יהודים שלכל אחד מהם חצי מצה בלבד, ואין אחד מהם יכול לקיים את המצווה, שהרי יש צורך ב"כזית" שלם. במקרה זה אין להעלות על הדעת שאחד יתפוס מרעהו את מצתו ויחטפנה כדי שיהיה ברשותו "כזית" שלם. מה יעשו? "עדיף... שיטילו גורל", וכך, אחד יזכה לקיים את המצווה בשלמותה, ורעהו, שנתן לו את מחצית המצה שברשותו, יזכה עמו בשכר המצווה, כי אלמלא הוא לא היה רעהו מקיים את המצווה בשלמותה [עיי"ש שמצדד כן, גם לדעות שיש "מקצת מצווה" בחצי שיעור]. השערי תשובה משווה זאת להסכם "יששכר וזבולון", שלכל אחד מן השותפים במצווה, שייכות וחלק בה.

כוונת הדברים היא, כי במקרה שלרשות אחד מהם עומדת אפשרות לקיים את המצווה, הרי שפיוס על ידי גורל נראה כזלזול במצווה. ברם, במקרה שבמצב הנתון איש מהם לא יקיים את המצווה, ויתור על ידי גורל אינו נחשב זלזול במצווה, אלא אדרבה, רצון שניהם שלכל הפחות תקויים מצווה אחת בשלמותה.

הקדשת זמן ללימוד תורה לאחרים: ומה בדבר לימוד תורה לאחרים? החייב אדם לוותר מזמן לימוד התורה שלו כדי ללמד אחרים?

"זה כלל גדול בתורה": מעניין ביותר לציין את דברי החתם סופר זצ"ל (תורת משה, קדושים ד"ה ואהבת), על כללו הידוע של רבי עקיבא, "ואהבת לרעך כמוך - זה כלל גדול בתורה". רבי עקיבא בא להדגיש, כי בנוגע ללימוד תורה, על האדם להקדיש מעצמו עבור הזולת. "זה כלל גדול בתורה". בעוד ביתר העניינים, אין אדם מחוייב לדאוג לחבירו טרם ידאג לעצמו באותו עניין, כפי שאמר רבי עקיבא עצמו (בבא מציעא סב/א) "חייך קודמים", הרי שתורה חייב הוא ללמד תורה לאחרים.

"מעשר" מהזמן, ללמד תורה לאחרים: הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל (שו"ת "אגרות משה" אה"ע ח"ד סי' כ"ו אות ד'), אינו מסכים עם הדברים; לדעתו, אם בעקבות לימוד התורה לאחרים הוא מפסיד את לימוד

בימינו הדברים קונים חזות מרהיבה, עת רבבות יהודים העמלים לפרנסתם, גוזרים מיום עבודתם, מחוררים אותם, כדי לפנות זמן ללימוד התורה, כמו גם יהודים המסיימים את יום עבודתם רווי העמל ומשתתפים בשיעור תורה. הרי הם מקדשים את שמו יתברך, במסירות נפשם למען התורה וקונים לעצמם חיי נצח.

זהו מאבק יום-יומי, בו מנצחים רבבות יהודים בקרב לא פשוט, ומגרום של רבבות יהודים אלה עולה הקריאה, "מי לה' אלי". כל איש אשר חפצה נפשו להתענג על זיו התורה, ליהנות מצופה, להצטרף אל הלגיון האדיר שקבע עצמו במסמרות של אהבה לתורתנו הקדושה - מוזמן. כעת!

לכירור על שיעור הדף היומי הקרוב לאיזור מגורך, או להקמת שיעור הדף היומי, הנך מוזמן לפנות למוקד **מאורות הדף היומי:** 03-5775333

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעבודה מרתקת שניתן ללמוד ממנה מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 3446 בני ברק. סקפ: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

בברכת התורה, העורך

פנינים

דף יח/א ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים כדי שיהא מכיר ורגיל בעבודה.

הכנה לשפלות הרוח בעבודת היום

רמז רמזו לו: כשם שאלה אינם חשובים

לעילוי נשמת

מרת **גיטל בריל** ע"ה

בת ר' אברהם נחום הלוי ז"ל

נקטפה כ"ג בכסלו תשמ"ט **תנצב"ה**

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **ברכה כץ** ע"ה

בת ר' פנחס שתול ז"ל

נלב"ע כ"ד בכסלו **תנצב"ה**

הונצחה ע"י התנה ובתה

ר' **דוד ויהודית יפה** שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **דוד שיינברג** הי"ד

ב"ר משה ז"ל נלב"ע חנוכה תש"ד

תנצב"ה

הונצח ע"י משפחת **בורק** שיחיו

התורה שלו, אינו חייב לעשות כן. עם זאת, מדגיש רבי משה, כי כוונתו היא שאינו מצווה להקדיש את כל זמנו ללימוד תורה לאחרים, אך כל יהודי מצווה להמשיך את לימוד תורת ישראל בקרב עם ישראל ועליו להפריש חלק מזמנו לצורך קדוש זה. רבי משה כותב, כי לדעתו, שיעור הזמן הוא "מעשר", עשירית מזמנו המוקדש ללימוד תורה, כשם שבמצוות מעשר ממון, נצטוונו להפריש עשירית מן הממון.

דף כב/א בראשונה...

כיצד יזכו בעבודת תרומת הדשן כשיבוא המשיח?

בסוגיינתו מבואר, כי עבודת תרומת הדשן שבבית המקדש היתה מבוקשת בין הכהנים שעבדו במקדש, וכל יום היו הכהנים רצים ועולים בכבש וכל הקודם זוכה. לאחר שנוכחו בית דין, כי הכהנים האצים בכבש באים לידי סכנה, תקנו שהזכייה בעבודה תקבע על ידי הטלת גורל. לכאורה, עברה ובטלה מן העולם הריצה על הכבש ושוב לא תנהג.

מפליא, לפיכך, לגלות, כי גמרתנו מביאה את דברי רב פפא המפרט, כיצד בדיוק נהגו הכהנים לרוץ על הכבש. אין זה שכיח שהגמרא תשא ותתן בעניינים שאינם מעשיים, אלא אם כן, הם נוגעים לביאורו של פסוק (ראה, למשל, לעיל ה'ב, ועיי' רא"ש חולין פ"א סי' כ"ג). המסקנה העולה מן הגמרא היא, כי קיימת השלכה מעשית מנידון זה.

מה?

יש שנקטו כי חובה לברר את הפרטים עד תומם, מפני שאופן זה ישוב לעתיד לבוא, בבנין בית המקדש השלישי, במהרה בימינו. אמן, וכל כך למה? שהרי ביטלוהו בית הדין, מפני שבאו הכהנים לידי סכנה מפני שדחפו זה את זה, אך לעתיד לבוא יעביר ה' רוח קנאה, שנאה ותחרות ולא יתרחשו מאורעות מעין אלו. מדוע, איפוא, הרמב"ם מציין כי עבודת תרומת הדשן נקבעת בגורל? הן אופן זה עבר ולא ישוב? יש שרצו ליישב על פי דברי בעל קרן אורה (מנחות סה) הכותב, כי יתכן שביעור החוטאים והחטאים לא יתגשם במלואו מיד עם ביאת המשיח ובניית המקדש, ואם כן עד אז ינהג הפייס. אולם, עדיין אין בדברים כדי להבהיר מדוע לא הזכיר הרמב"ם כלל, את הדרך הוותיקה, של ריצה ועליה בכבש?

הגאון רבי יוסף שלו' אלישיב זצ"ל מבאר, כי הדבר שנוי במחלוקת. במסכת שבת (סג/א) נחלקו אמוראים על אודות טיבם של ימות המשיח. יש סוברים, כי לעתיד לבוא, "לא ישא גוי אל גוי חרב" והיצרים האפלים יימוגו. שמואל חולק וסובר, כי אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא מלך המשיח שימלוך בגאון על העולם, אך בני האדם, על מכלול תאוותיהם ויצריהם, לא ישתנו במאום. מעתה, הן הרמב"ם (הלכות מלכים פרק י"ב הל' א-ב) פוסק כדעת שמואל, ולפיכך הוא סבור, כי שיטת הגורל לא תבטל לעולם... (ראה שלמי שרה סי' רפ"ג עמוד תקל"ד מכתב הגריש"א זצ"ל).

כשלעצמם ואין מעלתם אלא מכוחם של ישראל שהוצרכו להם והקדישום, אף אתה אל תגיס דעתך...

כן היה "מכיר ורגיל בעבודה"; כך יעשה את עבודת יום הכיפורים מתוך שפלות הרוח וענוה... (ישמח ישראל).

השיעור בדף היומי

בדרך, בבית, בעבודה,
24 שעות ביממה
מתחברים לשיעור
המרתק

להאזנה חייגו:

073-2951342

למסכת הנלמדת הקישו 1

בעלות שיחה רגילה

"התחברתי והרגשתי
את מתיקות התורה"

מיד מבינים
מיד יודעים
מיד נכנסים לשבת כהלכה
מאורות ההלכה - שבת וחג
מתוק ללמוד ולהבין מיד

סיכום של כל ספרי ההלכה האחרונים
ניסוח בהיר וקולח
נפתח עניינים מפורט. כ-3500 ערכים

ניתן להשיג בחנויות המובחרות | מאורות הדף היומי: 1700-500-151